

NOTĂ INFORMATIVĂ

privind proiectul modelelor pentru calculare a costurilor LRIC pentru servicii de terminare a apelurilor în rețele fixe și mobile

Agencia Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației (ANRCETI) expune pentru consultare publică proiectele modelelor Bottom-Up LRIC de calculare a costurilor pentru terminare în rețele fixe și mobile a apelurilor.

Cadrul național legal oferă ANRCETI autoritatea de a interveni pe piețele pe care există furnizori cu putere semnificativă (adică nu sunt suficient de competitive) pentru remedierea problemelor concurenței.

În baza hotărârilor nr.60-79 din 23.12.2010 ale Consiliului de administrație al ANRCETI, furnizorilor de telefonie fixă și mobilă (care implicit sunt și furnizori de servicii de terminare în proprie rețea) obligația de orientarea prețurilor maxime pentru serviciul de terminare în proprie rețea (fixă sau mobilă) la costul LRIC. ANRCETI s-a angajat să elaboreze modele de tip Bottom-up LRIC pentru calcularea acestor costuri.

ANRCETI nu dispunea de astfel de modele finale la momentul luării deciziilor de impunere a obligațiilor speciale preventive în sarcina furnizorilor menționați, de aceea a fost utilizat instrumentul de determinare a prețurilor date prin comparare cu nivelul acestor prețuri pe alte piețe (Benchmarking), în conformitate cu prevederea art.48(2) al Legii comunicațiilor electronice. Drept criteriu pentru alegerea piețelor relevante pentru comparare a fost aleasă existența unor informații publice privind calcularea costurilor în baza metodei LRIC, indiferent de tarifele efective pentru terminarea apelurilor în rețele fixe și mobile. În acest fel a fost exclusă influența tarifelor istorice bazate pe metode de calculare a costurilor FDC sau LRAIC.

În urma analizei de benchmarking oferită de către consultanții companiei Great Village International Consultants, ANRCETI a ajuns la concluzia că tarifele-țintă bazate pe LRIC sunt de circa 1,2 cenți SUA pentru terminare în rețele mobile, iar în rețele fixe: la nivel local – 0.44 cenți\$/min, la nivel național – 1.13 cenți\$/min.

Având în vedere faptul că majoritatea tarifelor pentru terminare în rețele fixe și mobile erau situate peste nivelul acestor costuri, ANRCETI a luat decizia să impună o reducere graduală, în 7 etape, a tarifelor pentru terminare în rețele fixe și mobile. În rezultat, conformarea la obligația de orientare la costul LRIC urmează să fie pe deplin realizată către 1 ianuarie 2014. totodată, prin deciziile nr.60-77 din 23.12.2010, ANRCETI a stabilit tarifele maxime pentru terminare în rețele fixe și mobile pentru primele 4 etape de coborâre, iar următoarele urmează să fie determinate în baza rezultatelor modelelor de calculare a costurilor LRIC.

Începând cu iunie 2010, compania Great Village International Consultants, la solicitarea ANRCETI, a lansat procesul de elaborare a modelelor de calculare a costurilor Bottom-up LRIC pentru rețelele mobile și fixe. În decursul perioadei iunie-noiembrie 2010 au fost colectate datele necesare de la furnizori pentru dimensionarea rețelelor.

Modelele sunt populate cu date ale furnizorilor, iar în unele cazuri unde nu au fost obținute datele necesare de la furnizori, de către consultant s-au utilizat informații disponibile din alte surse. Unele din datele oferite de furnizori, acolo unde trezeau suspiciuni privind corectitudinea estimării de

către furnizor (de ex. numărul de zile în an cu intensitate sporită a traficului) au fost introduse în modele rectificat, fiind făcute comparații cu alte modele similare.

Modelele date sunt realizate de tip Bottom-up LRIC. Funcționarea și utilizarea modelelor este descrisă în rapoartele privind modelul de costuri pentru rețelele de telefonie fixă/mobilă publicate împreună cu modelele. Modelele permit calcularea costurilor atât per furnizor, cât și costurile unui furnizor ipotetic eficient.

Costurile calculate în baza modelelor publicate relevă următoarele (situația 2012):

	Cost (tarif) eurocenți
Terminarea apelurilor în rețea fixă la nivel local (ponderat între terminare locală și single tandem)	0.45
Terminarea apelurilor în rețea fixă la nivel național (dublu tandem)	0.52
Terminare în rețele mobile (furnizor ipotetic eficient, 30% cota de piață)	1,37

Având în vedere că modelul de calcul al costurilor pentru terminare în rețele mobile permite calcularea costurilor per operator, este util de a se determina costurile date pentru a se verifica întemeierea deciziei ANRCETI prin care furnizorilor de telefonie mobilă li s-au impus pe o perioadă limitată (1-2 ani) asimetria tarifelor pentru terminarea apelurilor. Menționăm că în deciziile nr.77-79 din 23.12.2010, ANRCETI a stabilit tarife diferențiate pentru terminarea apelurilor în diferite rețele mobile, bazându-se pe raționamentul că la cote de piață substanțial diferite, furnizorii beneficiază de efecte diferite ale economiilor de scară și densitate.

Conform acestor decizii, ANRCETI a stabilit următoarele plafoane tarifare (recalculat în eurocenți, pentru comparabilitate):

	Tarif stabilit de ANRCETI	Δ Față de primul competitor	Δ Față de al doilea competitor
Terminare în Orange (1 ianuarie – 30 iunie 2011)	4	-0,3	-0,75
Terminare în Moldcell(1 ianuarie – 30 iunie 2011)	4,3	+0,3	-0,45
Terminare în Unite (1 ianuarie – 30 iunie 2011)	4,75	+0,75	+0,45
Terminare în Orange (30 iunie -31 decembrie 2011)	3,4	-0,3	-0,78
Terminare în Moldcell (30 iunie -31 decembrie 2011)	3,7	+0,3	-0,48
Terminare în Unite (30 iunie -31 decembrie 2011)	4,28	+0,78	+0,48

Costurile calculate pentru anul 2011, per operator, relevă următoarea situație:

	Cost efectiv eurocenți	Δ Față de primul competitor	Δ Față de al doilea competitor
Terminare în Orange	1,40	-0,32	-7,68
Terminare în Moldcell	1,72	+0,32	-7,36
Terminare în Unite (calculat pentru rețeaua CDMA 450)	9,08	+7,68	+7,36

Astfel, se confirmă că există diferență efectivă în costurile diferitor furnizori, iar cota de piață deținută este printre principalii factori care influențează aceste costuri. Aceasta de asemenea confirmă că ANRCETI a luat decizii echilibrate privind mărimea asimetriei temporare acceptate.

Perioada pentru consultare publică este stabilită 05.08.2011 – 09.09.2011. Comentariile pot fi expediate la:

Bd. Ștefan cel Mare, 134, MD-2012,
CHIȘINĂU, REPUBLICA MOLDOVA

Fax: (0 22) 22 28 85

și/sau la:

e-mail: office@anrceti.md